

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Filozófiai Intézet
1.4 Szakterület	Filozófia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Filozófia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Vizuális kultúra						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Gregus-Foris Zoltán egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Gregus-Foris Zoltán egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	3	2.6. Értékelés módja	Kollokvium	2.7 Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					8
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					8
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					12
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	28 konv.				
3.8 A félév össz-óraszama	42 fiz./98 konv.				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Bizonyos elméleti megoldások és következtetési formák gyenge és erős pontjainak megjelölése a kritikai gondolkodás segítségével és alternatív problémamegoldások keresése
-----------------------------	---

Transzverzális kompetenciák	•
-----------------------------	---

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A vizuális kultúra jelenségének bemutatása, aspektusainak és működésének megértése a kritikai gondolkodás és a kultúraelméletek tükrében
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A tananyag a magas kultúra és tömegkultúra, a szövegszerűség és vizualitás elhatárolásának problematikáján keresztül mutatja be az információs társadalomra jellemző tendenciákat, amelyek segítik a hallgatókat abban, hogy megértsék a kortárs kultúra és az információs társadalom sajátos aspektusait és működését

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. A vizuális kultúra jelentésének és területének behatárolása	Beszélgetéssel kombinált előadás	
2. A kultúra fogalmának hagyományos használata.	Beszélgetéssel kombinált előadás	
3. A kulturális modernitás fogalma. A képzés értelme	Beszélgetéssel kombinált előadás	
4. Modern és posztmodern kultúra. Magas és populáris kultúra	Beszélgetéssel kombinált előadás	
5. A képek sajátossága és a „képi fordulat” (iconic turn)	Beszélgetéssel kombinált előadás	
6. A képek antropológiája. A képek történetisége és szerepe a kulturális identitás kialakításában	Beszélgetéssel kombinált előadás	
7. A kép mint kulturális médium: emberkép.	Beszélgetéssel kombinált előadás	
8. Az emberi test reprezentációi a hagyományos képi kultúrában és az ellenkultúrában	Beszélgetéssel kombinált előadás	
9. A technikai képek osztályozása és működése	Beszélgetéssel kombinált előadás	
10. Az apparátusok világa és az információs társadalom összefüggései	Beszélgetéssel kombinált előadás	
11. A fotográfia jellemzői és szerepe a szociális gyakorlatban	Beszélgetéssel kombinált előadás	
12. Filmművészet és televíziós gyakorlatok	Beszélgetéssel kombinált előadás	
13. A digitális/virtuális valóság. A digitális képek és az internet szerepe a kultúrában	Beszélgetéssel kombinált előadás	
14. A kiberkultúra: pluralitás, töredékesség, virtualitás	Beszélgetéssel kombinált előadás	
<p>Könyvészet</p> <p>Barthes, Roland: <i>Világoskamra</i>. Európa, Budapest, 1985.</p> <p>Belting, Hans: <i>Kép-Antropológia</i>. Képtudományi vázlatok. Kijárat, Bp. 2004.</p> <p>Boehm, Gottfried: A nyelven túl? Megjegyzések a képek logikájához. In. Uő. <i>Paul Cézanne: Montagne Sainte Victoire. Válogatott művészeti írások</i>. Kijárat, 2005. 156-166.</p> <p>Márkus György: <i>Kultúra és modernitás</i>. T-Twins, Lukács Archívum, Bp. 1992.</p>		

Márkus György: A „kultúra” antinómiái. In: *Metafizika - mi végre?*, Osiris-Gond, Bp. 1998

Dreyfus, Hubert L.: *On the Internet*. Second edition. Routledge, London and New York, 2009

Flusser, Vilém: *A fotográfia filozófiája*. <http://www.artpool.hu/Flusser/Fotografia/eloszo.html>

Hartai László–Muhi Klára: *Mozgóképkultúra és médiaismeret*. Korona, 2002.

Hornyik Sándor: A Kép Odüsszeiája. A "vizuális kultúra" tudományelmélete és politikája. <http://apertura.hu/2010/tel/hornyik>

Klaniczay Gábor: Elgyötört test és megtépett ruha. Két kultúrtörténeti adalék a performance művészetéhez. In: *A performance-művészet*. Artpool–Balassi–Tartóshullám. Budapest, 2001. 145–183.

Manovich, Lev: Digitális valóság. In: *Buldózer. Médiaelméleti antológia*. Media Research Alapítvány. 1997. 147-152.

Mitchell, Thomas: Mi a kép? In: *Kép–fenomén–valóság*. Kijárat, Bp. 1997. 338-369.

Mirzoeff, Nicholas: *Mi a vizuális kultúra?* Ford. Horányi Attila. = Ex symposion. 32-33. 2000. 27-32.

Peternák Miklós: *Új képfajtákról*. Balassi, Budapest, 1993

Ropolyi László: *Az internet természete*. Typotex, Bp. 2006

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumi tevékenység megbeszélése és leosztása		
2. A képi reprezentáció kérdései	Szövegértelmezés és beszélgetés	
3. Szöveg és kép, fogalom és látás	Szövegértelmezés és beszélgetés	
4. A vizuális tapasztalat sajátos gyakorlatai	Szövegértelmezés és beszélgetés	
5. Új képfajták: fotográfia, film, videó, digitális képfeldolgozás	Szövegértelmezés és beszélgetés	
6. Hagyományos és újabb médiumok a művészetben	Szövegértelmezés és beszélgetés	
7. A fényképezés mint társadalmi gyakorlat	Szövegértelmezés és beszélgetés	
8. A televízió jelenléte az emberek életében	Szövegértelmezés és beszélgetés	
9. Globális álmvilág. A reklám retorikája.	Szövegértelmezés és beszélgetés	
10. Hogyan formálja át az internethasználat a szociális kapcsolatokat	Szövegértelmezés és beszélgetés	
11. Szociális plasztika: divat, reklám, televíziós műsorok	Szövegértelmezés és beszélgetés	
12. Valóság és virtualitás a kibertérben	Szövegértelmezés és beszélgetés	
13. Klasszikus és populáris kultúra kereszteződései (televíziós adaptációk, wikipédia stb)	Szövegértelmezés és beszélgetés	
14. A szemináriumi tevékenység kiértékelése és a féléves dolgozatok megbeszélése		

Könyvészet

Almási Miklós: A mozaik tudat posztmodern víziói. In: *Kép-képiség*. Athenaeum. 1993. I./4. 243-252.

Barthes, Roland: A kép retorikája. *Filmkultúra*. 1990/5.

Belting, Hans: A modernség és a jelen a posthistoire-ban. In: *Uő. A művészettörténet vége*. Atlantisz, Bp. 2006. 251-274.

Boehm, Gottfried: A nyelven túl? Megjegyzések a képek logikájához. In: *Uő. Paul Cézanne: Montagne Sainte-Victoire. Válogatott művészeti írások*. Kijárat, 2005. 156-166.

Dâncu, Vasile Sebastian: *Comunicare simbolică*. Arhitectura discursului publicitar. Dacia, Cluj-Napoca, 2003

Eifert Anna: A kép az eltűnés esztétikájában. Interaktív Environment mint kinesztetikus tapasztalati tér. In: *Kép–fenomén–valóság*. Kijárat, Bp. 1997. 381-396.

Featherstone–Hepworth–Turner: *A test. Társadalmi fejlődés és kulturális teória*. József könyvek, 1997.

7–51; 70–107.

Flusser, Vilém: A technikai képek mindensége felé. <http://www.artpool.hu/Flusser/Univerzum/00.html>

Hansen, Mark B. N.: *New Philosophy for New Media*. The MIT Press Cambridge, Massachusetts London, England. 2004

Hartai László–Muhi Klára: *Mozgóképkultúra és médiaismeret*. Korona, 2002.

Horkheimer–Adorno: A kultúripar. A felvilágosodás mint a tömegek becsapása.

http://frankfurt.tek.bke.hu/media/szoveg/adornohorkheimer_kulturipar.htm

Konersmann, Ralf: A látás és a fogalom világa. In: Uő: *A szellem színhátéka*. Kijárat, Bp. 2003. 118-137.

Peternák Miklós: *Új képfajtákról*. Balassi, Budapest, 1993

Sontag, Susan: A fényképezésről. Európa, Budapest, 1999.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy elsajátítása segítséget biztosít a hallgatóknak a vizuális környezethez és a kultúra specifikus jelenségeihez kapcsolódó elemzések, tanulmányok elkészítéséhez és azok publikálásához a következő folyóiratokban és internetes portálokon: *Többlét, Korunk, Transindex, Erdélyi Múzeum*

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A szemináriumi tematikákhoz kapcsolódó dolgozat elkészítése	Kollokvium	40%
	A könyvészeti anyag ismerete és kreatív felhasználása a bemutatott dolgozatban, sajátos és következetes nézőpont érvényesítése az elemzésben	Folyamatos felmérés	30%
10.5 Szeminárium / Labor	szemináriumi referátumok vagy részdolgozatok bemutatása	Folyamatos felmérés	20%
	hozzászólás a felvetett témákhoz	Folyamatos felmérés	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none">• Legalább 70 %-os jelenlét• a megbeszélte szakirodalom minimális ismerete			

Kitöltés dátuma
2012. szeptember 11.

Előadás felelőse
Gregus-Foris Zoltán

Szeminárium felelőse
Gregus-Foris Zoltán

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2012. november 19.

Intézetigazgató
Demeter Márton Attila